KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA

● POGLED V GLASBENO KULTURO

KAKOVOST IZ MNOŽIČNOSTI

Decembra lani se je sestal odbor za glasbo pri ZKO naše občine. Iz pregleda o lanskih dosežkih in iz načrtov za naslednjo sezono povzemamo najpomembnejše.

Vevški godbeniki želijo obdržati svoje mesto med najboljšimi orkestri v Sloveniji. Skrbijo za šolanje in vzgojo mladih članov, da se bo nadaljevalo vevško glasbeno izročilo. Godba je velika in raznolika skupina godbenikov, urejati je treba njeno družabno življenje, poskrbeti za enotne obleke, vzdrževati inštrumente. Brez nje ni večjih občinskih prireditev in je vredna vse naše skrbi in pozornosti.

Harmonikarski orkester že dve desetletji živi v našem kulturnem prostoru, raste in razvija svoj slog igranja. Izšel je iz glasbene šole, zdaj je sekcija KUD Vide Pregarc. Iz sredstev ljubljanske kulturne skupnosti je lani dobil nove, zelo dobre inštrumente za polovico članov. Za drugo polovico bo treba še poskrbeti. Orkestru se je pridružilo nekaj novih članov, zdaj je sposoben igrati precej zahteven program. 20. februarja bo nastopil v filharmoniji, kasneje pa se bo udeležil tekmovanja v Franciji. Sicer pa nastopa, kamor je povabljen. S kakovostjo igranja raste tudi zanimanje zanj.

Amaterski pevski zbori so v naši občini malo bolj zaživeli šele zadnja leta. Zdaj jih je pet. Redno vadijo in nastopajo. Lani so vsi peli na zaključnem srečanju v Dolskem. Začetek je tu, za večje uspehe pa bodo potrebna leta in ljudje, ki se bodo zborom znali in hoteli posvetiti. Občinski odbor za glasbo meni, da bi bilo letos mogoče prirediti občinsko revijo zborov, ki bi pevce spodbudila, povabili pa bi v goste še kak zbor.

ZKO vključuje v svojo dejavnost tudi **otroške in mladinske pevske zbore**, ki delujejo na osnovnih šolah. Že kakih 15 let prireja revije in srečanje teh zborov. Dober pouk glasbe v osnovnih šolah in petje v otroških in mladinskih zborih sta dragocen prispevek k vzgoji otrok in temelj kasnejšega aktivnega ukvarjanja z glasbo. Zato odbor poskuša pomagati zborovodjem in organizira zanje hospitacije, seminarje in posvetovanja. V novembru so bile hospitacije za učitelje glasbe v nižjih razredih osnovne šole, zborovodje pa že pripravljajo pesmi za srečanje zborov, ki bo letos aprila. To bo pregled in zaključek dela v letošnjem letu predvsem pa velik praznik za otroke, ki bodo peli.

N. J.

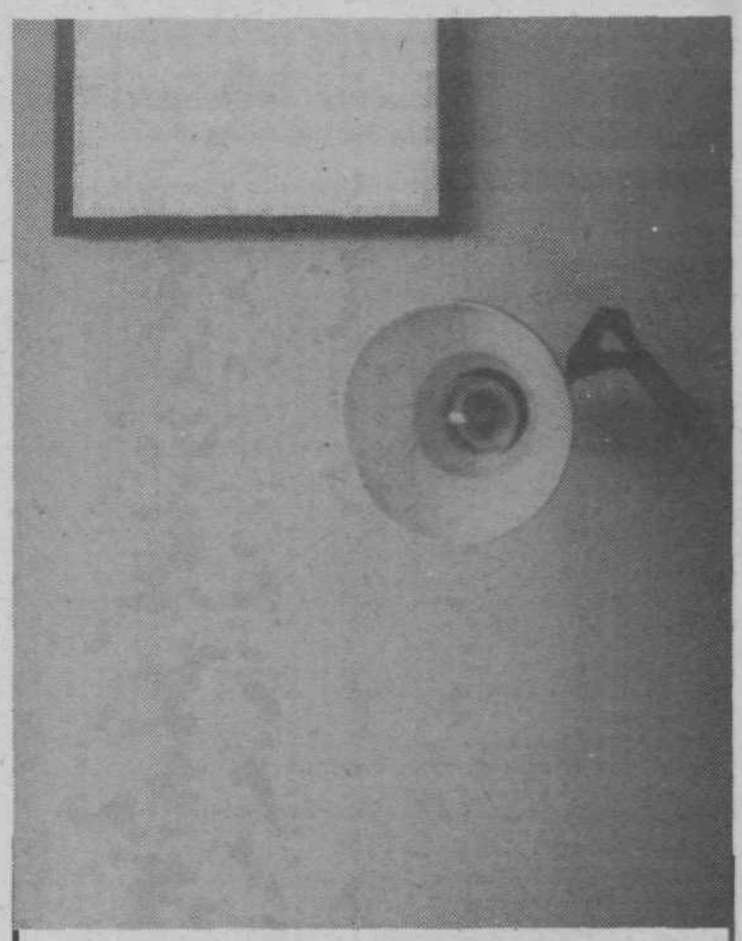

Alenka Vidrgar, KOMPOZICIJA I

Foto — kino klub, ki je sekcija društva Ljudske tehnike Papirnica Vevče, obstaja šele dobro leto, toda njegovi člani so dosegli že nekaj vidnih uspehov. Najvišji je prav gotovo sodelovanje na II. mednarodnem bienalu kombinirane forografije KOŠTABONA 78 v Kopru, kjer so se Alenka Vidrgar, Anton Kolenc, Matjaž Intihar in Dušan Gerlica predstavili s 15 fotografijami. Alenka Vidrgar je za zbirko svojih fotografij prejela bronasto kolajno, Anton Kolenc pa priznanje. Na razstavo je poslalo svoja dela 600 avtorjev iz 13 evropskih držav.

DARJA

V SPOMIN

LUDVIK ČEMAŽAR

Ko so se iztekali zadnji dnevi lanskega leta, je člane KO ZB naše KS, posebno pa svojce, presenetila žalostna novica, da se je v 63. letu starosti končala življenjska pot Ludvika Čemažarja iz Novega Polja.

Rodil se je 21. julija 1916 v Düsseldorfu, kamor sta odšla njegova roditelja iskat delo, da bi se borno preživljala. Izhajala sta iz slovenske delavske družine. Ker v svojem kraju nista našla dela, sta se morala pehati za borni kos kruha v tujini. A tudi tam nista v burnih časih pred prvo svetovno vojno našla primernega dela in vrnila sta se domov, da tu nadaljujeta boj za obstanek. Z njima se je vrnil tudi sin Ludvik.

Tudi v stari Jugoslaviji se delavskemu razredu in torej tudi Čemažarjevim — niso odpirale možnosti za izboljšanje težkega položaja. Tako je potekalo tudi Ludvikovo mlado življenje v neprestanem boju delavca proletarca za skromni življenjski obstoj. A ta boj je v njemu preraščal v uporniški duh proti takratnim razmeram in mu utrjeval prepričanje, da brez boja delavski razred ne more doseči svojih elementarnih pravic.

Aprila leta 1941 je bil kot vojak starojugoslovanske vojske ujet in odpeljan v nemško taborišče. Upiral se je nemškim grofom, ki jim je bil dodeljen na tlačansko delo. Nečloveško so ga pretepali, vendar ni prenehal s sabotažami. Zvedel je, da partizani v domovini bijejo boj na življenje in smrt proti okupatorju in domačim izdajalcem. Poskušal je pobegniti, vendar tudi po mnogih poskusih ni uspel iztrgati se iz krempljev nemških stražarjev. Še srditejše in še bolj nečloveško so ravnali z njim, da bi ubili v njem uporniškega duha. Tako ravnanje je v njem zapustilo težko neozdravljivo bolezen, ki se je vse do svoje smrti ni mogel otresti in ga je mnogo prezgodaj spravila v grob.

V imenu borcev, občanov organizacije ZB naše KS se je na pokopališču v Polju od pokojnega Ludvika poslovili Franc Kumše. Hudo prizadeti se zavedamo, da smo zgubili nadvse dobrega prijatelja, tovariša in soborca, naprednega delavskega občana, svojci pa sina, moža, očeta in brata. Vrzel za njim bo ostala nenadomestljiva. Vsem njegovim najdražjim naše iskreno sožalje. Tebi, Ludvik, pa naj ti bo lahka slovenska zemlja, ki si jo tako ljubil.

Slava ti!

IVAN KOS

JOŽETU MAHKOVCU

Novica o tvoji smrti je boleče odjeknila tako med krajani Janč kakor med prijatelji in znanci. Še posebno boleče je odjeknila v vrstah nas borcev, ki smo te poznali in s teboj preživljali težke trenutke med NOB na območju Janč, kjer je delavala II. grupa odredov kot prva večja partizanska enota na Slovenskem.

Kot zaveden kmet si bil že v začetku okupacije in ob nastanku OF pripravljen sodelovati in pomagati pri razvoju revolucije na tem območju. Ob prihodu prvih partizanov in terenskih delavcev OF na Janče si bil takoj pripravljen sprejeti vsako nalogo in nuditi hitro pomoč tako z osebnim angažiranjem kot z nudenjem vseh svojih materialnih dobrin. V tvoji hiši so imeli partizani vedno oporo in toplo zatočišče že leta 1942. Leta 1943 pa je v tvoji hiši deloval obveščevalni center, ki ga je vodil narodni heroj tovariš Frenk. Prav tako je imela v tvoji hiši svoj sedež gospodarska komisija za to območje. Zaradi tvoje privrženosti in aktivnosti vse tvoje družine je nemški okupator tvojo hišo požgal. Kljub temu si odšel v začetku leta 1944 v NOV in bil v Kamniško-zasavskem odredu vse do konca vojne. Tvoji pa so še vedno nudili našim borcem vso pomoč, saj je bila v požgani hiši javka obveščevalcev in kurirjev, po vojni pa si nudil prostore za politično in kulturno delovanje borcev II. grupe odredov.

Tudi sam si se po vojni politično angažiral pri utrjevanju in razvoju naše domovine in socialistične izgradnje, vse dokler ti je zdravje to dopuščalo. Bil si skromen in vedno pripravljen pomagati povsod tam, kjer je bila tvoja pomoč potrebna.

Zato se ti v imenu borcev II. grupe odredov, KO ZB NOV in občinskega odbora ZZB NOV iskreno zahvaljujemo za tvoje delo. Kot tak boš ostal vedno v našem spominu.

Prijateljem, znancem in sorodnikom, še posebno tvoji ženi in ožjim svojcem pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Naj ti bo lahka naša slovenska zemlja, v kateri boš počival.

Slava Ti!

POLKOVI MAMI

Smrt je spet pretrgala nit življenja eni naših patizanskih mater, ki je dala vse za slovenski delavski razred.

Njena življenjska pot se je pričela leta 1893 v Sostrem, v kmečki družini. Poročila se je s sedaj že pokojnim Andrejem, s katerim sta imela tri sinove. Mož — železničar je bil vedno v prvih vrstah delavcev, ki so se bojevali za delavske pravice. Tudi sinovi so bili vzgojeni v proletarskem duhu. Po prihodu okupatorja so se vsi aktivno vključili v narodnoosvobodilno gibanje; maja 1942 so odšli Karel Albin (Fajfa) in Ciril prostovoljno v partizane. Ciril je v partizanih padel, Karel pa je za posledicami vojne postal žrtev po osvoboditvi.

Po odhodu sinov v partizane se je materi večkrat ponudila prilika, da z drugimi ženami obišče sinove v sostrških hribih. Ko je okupator od izdajalcev zvedel za namen žena, jih je 31. avgusta 1942 pričakal pri Kašeljskem mostu, vse aretiral in odpeljal v internacijo na Rab in v Gonars. V taboriščih je Polkova mama skupaj z drugimi ženami pretrpela mučenja in ponižanja in kazalo je, da se ne bo nikoli več vrnila med svoje. Toda materinska ljubezen, neutešljiva želja in trdna volja po snidenju s sinovi so jo prepričevali v trdni volji, da sinovi tolčejo sovraga povsod, z namenom »uničiti ga, da bo naš narod zaživel v svobodi«. To so bile njene besede, izrečene ob odhodu v internacijo. Vrnila se je domov, čeprav izmučena in potrta, saj je zvedela, da ji je sin Ciril padel v partizanih, vendar presrečna, da sta živa Albin in Karel.

Z delom v OF ni prenehala vse do konca vojne, po osvoboditvi pa je sodelovala pri izgradnji porušene domovine.

Njen ponos so bili sinovi v NOV, čeprav je živela skromno, zadnje dni v domu počitka na Jesenicah, v bližini sina Albina.

Ogranizacija ZB in VVI Zalog — Sp. Kašelj ti je hvaležna za vse, kar si dala kot žena in mati za zmago delavskega razreda. Ponosni smo nate, draga Antonija! Ti in tvoja družina sta za vedno zapisani v zgodovini našega Zaloga.

Še enkrat hvala za vse in mirno počivaj v svoji, slovenski zemlji. Sinu Albinu in drugim sorodnikom pa naše iskreno sožalje.

Slava Ti!

● DVAJSET LET NAŠEGA GLASILA

● PRVI NAŠ UREDNIK ŠTEFAN TROBIŠ

SKROMNI ZAČETKI

V Mostah živim že 30 let. Od nastanka občine Moste leta 1955 sem sodeloval pri vsem njenem političnem in upravnem življenju. Ko danes že od strani gledam velik občinski upravni aparat, se nehote spomnim naših skromnih začetkov.

Vzhodni del Ljubljane je bil takrat nedvomno najbolj industrijsko razviti del mesta, toda hkrati s svojimi številnimi naselji tudi najbolj neenoten in zlasti komunalno še nerazvit. Zato se je moral takratni občinski ljudski odbor spoprijemati z zaostalostjo na vseh področjih. Tudi drug o drugem smo tedaj vedeli mnogo premalo, da bi lahko uspešneje delovali. Občina ni imela svojega glasila, brez glasil so bile tudi skoraj vse tovarne. Problematiko občinskega področja so posredovali občanom le občinski odborniki na zborih volivcev. Ti pa so bili takrat zelo pogostni in razdeljeni po posameznih odborniških volilnih enotah. Tako smo vključevali čimveč ljudi k skupnemu reševanju in sodelovanju vseh problemov našega javnega življenja.

Leta 1957 pa je občinski odbor sklenil, da bo skušal občinska dogajanja vsaj nekoliko povezati in posredovati občanom z revijo Moščanska kronika. Ta naj ne bi le kronistično spremljala življenja in razvoja občine, temveč naj bi ga skušala tudi analizirati in razvojno usmerjati. Tako smo v Moščanski kroniki leta 1957 do 1958 skušali prikazati splošno podobo naše občine, njene gospodarske zmogljivosti in vse javno življenje.

Občina je tedaj imela skromna sredstva. Zato smo tudi s stroški za tisk imeli težave in smo jih v precejšnji meri krili z oglasi podjetij. Sicer pa so delo pri reviji opravljali največ zastonj.

Leta 1959, ob 40-letnici ustanovitve KPJ, smo izdali v treh številkah Moščanske kronike zbrano gradivo za zgodovino KPS v Mostah. To naj bi bila zasnova za pravo podobo velikega revolucionarnega gibanja na našem področju že v predvojnem obdobju, še posebej pa med NOB.

Moščanska občina je kmalu postala močna skupnost delovnih ljudi, državljanov — volivcev ter delavskih in družbenih upravljavcev, ki so se vse bolj zavedali svojih skupnih nalog.

Revija zato ni več ustrezala potrebam, pa je občinski odbor SZDL sklenil izdajati časopis Moščanska skupnost. Izhajala je enkrat mesečno. Tudi pri časopisu smo imeli denarne težave, čeprav smo uvedli naročnino. Ta pa ni bila nikdar pomembna postavka pri kritju stroškov za tisk. Toda takrat smo delali pri časopisu le neprofesionalci. Zato je bila tudi podoba začetkov našega mesečnika skromnejša od kasnejših letnikov. Razvoju takratne občine pa je vsaj delno pomagala, predvsem pa občane vključevala k upravljanju skupnih potreb.

● PROGRAM ZA I. POLLETJE 1979

Potujoča knjižnica

ZADVOR

Knjižnica bo odprta ob sredah 17. januarja, 14. februarja, 14. marca, 11. aprila, 9. maja, 6. junija in v petek 6. julija od 17.30 do 18.10 pred domom družbenih organizacij.

ZC- BESNICA

Knjižnica bo odprta ob četrtkih 18. januarja, 15. februarja, 15. marca, 12. aprila, 10. maja, 7. junija in 5. julija od 16.30 do 17. ure pri odcepu proti Vnajnarjem.

SP. BESNICA

Knjižnica bo odprta ob četrtkih 18. januarja, 15. februarja, 15. marca, 12. aprila, 10. maja, 7. junija in 5. julija od 17. do 17.30 ure pred gostilno.

TREBELJEVO

Knjižnica bo odprta ob četrtkih 18. januarja, 15. februarja, 15. marca, 12. aprila, 10. maja, 7. junija in 5. julija od 15. do 16. ure pred gostilno.

LIPOGLAV

Knjižnica bo odprta ob sredah 17. januarja, 14. februarja, 14. marca, 11. aprila, 9. maja, 6. junija in v petek 6. julija od 16. do 17. ure pred avtobusno postajo.

DOLSKO

Knjižnica bo odprta ob četrtkih 11. januarja 8. februarja, 8. marca, 5. aprila, 3. maja, 31. maja in 28. junija od 15. do 16. ure pred zadružnim domom.

SENOŽETI

Knjižnica bo odprta ob torkih 16. januarja, 13. februarja, 13. marca, 10. aprila, 8. maja, 5. junija in 3. julija od 16.30 do 17.30 pred osnovno šolo.

ČESTITKA

Vsaka pomlad je lepa, saj preraste v sončno poletje, bogato jesen in še lepšo zimo; in vedno ponudi tudi polno lepega in zanimivega branja. Taka si ti, NAŠA SKUPNOST. Ko te odložijo v poštnih nabiralnikih, si kot šopek cvetja. Veseli smo te in verjetno te imamo še rajši zato, ker za tvojo bogato vsebino skrbijo občani sami.

Spominjam se prvih tvojih številk. Bila si kot otrok v prvem razredu. Sedaj boš imela že dvajset let, skoraj toliko kot naša generacija takrat.

Te skromne vrstice zahvale namenjam vsem znanim in neznanim občanom, ki že dvajset let skrbijo, da si postala takšna, kot si, naša. Tudi lepo ime so ti dali.

OBČANKA